

BLADVULLING

Röntgenraadsels

RADIOPAKE STRUCTUREN

P. F. VAN DER STELT

Enige foto's van een volledige röntgenstatus vertoonden radiopake structuren of daarop gelijkende artefacten. Twee van deze foto's zijn weergegeven in de afbeeldingen 1 en 2. Alle foto's waarop deze afwijking waar te nemen was, behoorden tot de opnamen van het linker bovenkwadrant. Dit maakt het minder waarschijnlijk dat het hier gaat om beschadiging van de emulsie, zoals dit kan gebeuren door een scherp voorwerp tijdens het ontwikkelen, fixeren of spoelen, eventueel samengaan met een te hoge temperatuur van een van de gebruikte vloeistoffen.

Het kan voorkomen, dat zich bij de patiënt in de omslagplooï stralingsabsorberende partikeltjes bevinden tijdens de opname, welke naderhand als radiopake structuren op de foto waarneembaar zijn. Dit is bijvoorbeeld goed te zien op een foto die gemaakt is direct na het aanbrengen van een amalgaamrestauratie. Ook bij zeer grondig uitspoelen van de om-

slagplooï kunnen dan op de foto nog radiopake structuren, amalgaamkorreltjes, te zien zijn.

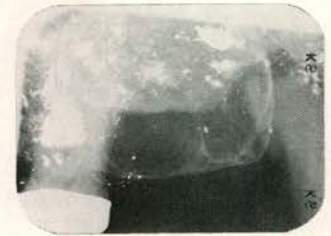
De hier getoonde foto's zijn echter niet na een dergelijke behandeling gemaakt. Bovendien maakt de uitgebreidheid van de structuren op de foto's het niet aannemelijk dat röntgenstraling absorberende voorwerpen in het cavum oris over het hoofd gezien zouden zijn. De radiopake structuren bij deze patiënt bevinden zich dan ook *in* het kaakbot. Het zijn de materiële resten van een schotwond, welke de patiënt enige jaren voorheen heeft opgelopen. Het projectiel is bij het binnendringen in het bot versplinterd en heeft zich daarna verspreid over een groter gebied. De patiënt vertelde ook in het sleutelbeen nog een hoeveelheid metaal te bezitten, doch dit valt, letterlijk, buiten het kader van de tandfilm.

Op grond van de röntgenfoto's en inspectie van de mondholte kunnen we concluderen, dat er in het onderhavige gebied radiopake structuren aanwezig zijn, waarschijnlijk van metaal. In combinatie met de anamnese mogen we deze structuren benoemen als fragmenten van een kogel.

Maart 1977.

De Boelelaan 1115,
Amsterdam.

Afb. 1. De opname van de cupidaatstreek linksboven.

Afb. 2. De opname van de molaarstreek linksboven

DE CONTROLEFOTO
VAN EEN ENDO

L. W. J. VAN DER LINDEN

In de endodontie wordt voor het plaatsen van een zilverstift een röntgenfoto gemaakt teneinde de juiste plaats van de stift in het wortelkanaal te controleren. Bij een tweewortelig element is voorzichtigheid geboden als in beide wortelkanalen een stift moet worden aangebracht (afb. 1). Op de foto worden de stiften van het buccale en van het palatinale kanaal gedeeltelijk over elkaar geprojecteerd en wordt de indruk gewekt dat de zilverstiften correct geplaatst zijn. Een foto, die met een andere horizontale instelling is gemaakt (afb. 2), laat een geheel ander beeld zien. Een van de stiften is kromgebogen en bevindt zich in het bovenste gedeelte van het wortelkanaal. Daarom is

het nuttig om bij het maken van een foto van een tweewortelig element de horizontale instelling zodanig te wijzigen dat beide wortels naast elkaar op de foto worden afgebeeld.

Juni 1976.

De Boelelaan 1115,
Amsterdam.

Afb. 1. Controlefoto van een endodontische behandeling in de 14.

Afb. 2. Röntgenfoto van de 14; de horizontale instelling verschilt met de opname van afb. 1., waardoor de kromgebogen zilverstift in een van de wortelkanalen zichtbaar wordt.